

DATOS IDENTIFICATIVOS

Ciencia política: Política e democracia

Materia	Ciencia política: Política e democracia			
Código	005G220V01102			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	López Viso, Mónica			
Profesorado	López Viso, Mónica			
Correo-e	mviso@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/mviso			
Descrición xeral	A materia pretende ofrecer unha visión global dos grandes temas dos que se ocupa a ciencia política. Así mesmo, proporciona unha introdución ao sistema político de España. O obxectivo é que os/as estudantes alcancen un coñecemento básico que lles permita describir, explicar e comprender a realidade política que lles rodea.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
A2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
A3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
A5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
A6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
A7	Establecer relacións profesionais co fin de identificar a forma máis adecuada de intervención
A8	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a existencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
A9	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
A10	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
A11	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención
A12	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
A13	Apoiar o desenvolvemento de redes para facer fronte ás necesidades e traballar a favor dos resultados planificados examinando coas persoas as redes de apoio ás que poidan acceder e desenvolver; en especial, no caso de mulleres (maltratadas, coidadoras habituais de persoas dependentes, enfermas mentais e con outras incapacidades...) e considerando as peculiaridades de Galicia en tanto que é un país con alta dispersión da poboación, agrupación territorial moi diferenciada entre o rural e os espazos urbanos, territorios abandonados e alto envellecemento da poboación (esixencia de maiores redes)

A14	Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinación historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
A15	Traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando as situacións e circunstancias que configuran o devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos
A16	Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
A20	Preparar e participar nas reunións de toma de decisións co fin de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades
A23	Administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo
A24	Contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Capacidade reflexiva
B4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
B5	Coñecemento da lingua estranxeira
B6	Coñecemento da cultura propia da comunidade
B7	Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías
B8	Capacidade de xestión da información
B9	Resolución de problemas
B10	Toma de decisións
B11	Traballo en e con equipos diversos
B12	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
B13	Traballo nun contexto internacional
B14	Habilidades nas relacións interpersoais
B15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
B16	Razoamento crítico
B17	Compromiso ético
B18	Aprendizaxe autónoma
B19	Adaptación a novas situacións
B20	Creatividade
B24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer un conxunto de ferramentas analíticas e conceptuais para describir, explicar e comparar a realidade política.	A5	B1
Coñecer a xénese, a evolución e a consolidación da democracia.		B17 B24
Coñecer e comprender os grandes temas da ciencia política e a configuración institucional dos sistemas políticos contemporáneos.	A24	B3 B13 B15
Ser capaz de analizar e comprender os procesos políticos contemporáneos.	A13	B1 B2 B3
Coñecer o sistema político e as súas especificidades en España.		B6 B16
Ser capaz de analizar e valorar a influencia da política e das ideoloxías, e as súas implicacións no traballo social.	A6 A9	B3 B8 B17 B24
Ser capaz de comprender e valorar distintos discursos.	A2 A8 A14 A20	B12 B14 B19
Ser capaz de percibir e interpretar acontecementos con flexibilidade.	A1 A11 A15	B3 B9 B11 B16

Ser capaz de desenvolver criterios de avaliación e aplicalos ao proceso de aprendizaxe.	A3 A7 A10 A12 A16 A23	B2 B7 B10
Demostrar habilidade na expresión oral de ideas propias e análises reflexivas en público.		B3 B4 B5 B18 B20

Contidos

Tema	
1. Os grandes temas da ciencia política.	Que é a política? Democracia e ditadura. As fontes do conflito político.
2. O poder.	Definición de poder. O abuso de poder. Corrupción e poder. A falta de poder.
3. O Estado e as institucións.	Definición de Estado. Atributos e obxectivos do Estado. As institucións do Estado.
4. A democracia: que é?	Que é a democracia? Propósitos e facetas da democracia.
5. A democracia: como funciona?	Como funciona a democracia? Deseño institucional e sistemas electorais.
6. O sistema político español contemporáneo.	Antecedentes históricos: a transición. Principais institucións políticas da democracia española. O estado autonómico. O proceso político. España no mundo.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22	18	40
Seminarios	8	8	16
Titoría en grupo	8	8	16
Presentacións/exposicións	7	13	20
Prácticas autónomas a través de TIC	0	10	10
Traballos e proxectos	1	15	16
Probas de tipo test	1	15	16
Probas de resposta curta	1	15	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Titoría en grupo	Reunións de grupo pequeno que o estudante mantén co profesorado da materia para asesoramento e desenvolvemento de actividades programadas da materia.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través do TIC de maneira autónoma (Programa TEMA http://faitic.uvigo.es/).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Presentacións/exposicións Tempo reservado para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Manteranse entrevistas para asesoramento e desenvolvemento de actividades da materia e o proceso de aprendizaxe. A atención poderá ser individual ou en grupos reducidos, en función do lugar e o carácter da mesma. Poderá realizarse: - na aula, nas sesións de grupos medianos e de grupo pequeno, - no despacho da profesora, en horario de tutorías - nos foros habilitados en Faitic, recoméndase ler as normas dos foros que están colgadas na Plataforma Tema. O uso do correo-e da profesora da materia, debe utilizarse única e exclusivamente para temas persoais ou cuxa urxencia non permita tratalo en directo.

Titoría en grupo Tempo reservado para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Manteranse entrevistas para asesoramento e desenvolvemento de actividades da materia e o proceso de aprendizaxe. A atención poderá ser individual ou en grupos reducidos, en función do lugar e o carácter da mesma. Poderá realizarse: - na aula, nas sesións de grupos medianos e de grupo pequeno, - no despacho da profesora, en horario de tutorías - nos foros habilitados en Faitic, recoméndase ler as normas dos foros que están colgadas na Plataforma Tema. O uso do correo-e da profesora da materia, debe utilizarse única e exclusivamente para temas persoais ou cuxa urxencia non permita tratalo en directo.

Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Tempo reservado para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Manteranse entrevistas para asesoramento e desenvolvemento de actividades da materia e o proceso de aprendizaxe. A atención poderá ser individual ou en grupos reducidos, en función do lugar e o carácter da mesma. Poderá realizarse: - na aula, nas sesións de grupos medianos e de grupo pequeno, - no despacho da profesora, en horario de tutorías - nos foros habilitados en Faitic, recoméndase ler as normas dos foros que están colgadas na Plataforma Tema. O uso do correo-e da profesora da materia, debe utilizarse única e exclusivamente para temas persoais ou cuxa urxencia non permita tratalo en directo.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Seminarios	Asistencia, participación e entrega da documentación requirida en cada un dos seminarios programados ao longo do curso (en horario de grupo mediano).	10
Titoría en grupo	Asistencia e participación nas entrevistas que o/a estudante mantén coa profesora da materia para o asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe en xeral e seguimento do traballo. Entrega da documentación nos prazos determinados en horario de Grupo Pequeno (avaliación contemplada no apartado Traballo e proxectos).	10
Prácticas autónomas a través de TIC	Conexión o Programa TEMA http://faitic.uvigo.es/ para a realización das actividades propostas (exercicios, prácticas, participación no foros, entrega e recepción de documentos, etc.) así como seguimento da materia en xeral.	5
Traballos e proxectos	Realización e entrega do traballo a partir do guión proporcionado polo/a docente. Exposición e defensa do traballo realizado.	15
Probas de tipo test	A estrutura do exame responderá a dous bloques diferenciados. Un primeiro bloque composto por 30 preguntas tipo test. O valor deste bloque ascenderá a 4 puntos. O segundo bloque, véxase probas de resposta curta. Data de realización: veáse en http://webs.uvigo.es/educacion-ou/	40
Probas de resposta curta	A estrutura do exame responderá a dous bloques diferenciados. Para o primeiro bloque véxase probas de tipo test. O segundo bloque responderá a dous ou tres preguntas de desenvolvemento. O valor deste bloque ascenderá a 2 puntos. Data de realización: veáse en http://webs.uvigo.es/educacion-ou/	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación da/os estudantes matriculadas/os en a materia farase atendendo aos criterios explicitados nesta guía.

a) Avaliación asistentes

Esta modalidade implica:

- Asistencia (mínimo un 80%) e participación activa (sesión maxistral e seminarios) (1 punto).
- Conexión e realización das tarefas requiridas no Programa TEMA. <http://faitic.uvigo.es/> (0,5 puntos).
- Asistencia, participación e entrega de documentación requirida (Grupo Pequeno). Exposición dun traballo que deberán entregar por escrito (2,5 puntos).
- Realización dun exame escrito. Modelo A (6 puntos).

A/vos alumna/vos que entreguen os traballos e tarefas fóra dos prazos acordados non se lles computará esa parte da

cualificación en cada caso. O cumprimento e superación desta modalidade exige ao estudante de responder as preguntas relativas á parte non asistencial no exame final do curso. A cualificación obtida no apartado práctico desta modalidade asistencial será sumada posteriormente á obtida no exame da primeira convocatoria e, no seu caso, a segunda convocatoria.

b) Avaliación non asistentes

Esta modalidade implica:

- Conexión e realización das tarefas requiridas no Programa TEMA <http://faitic.uvigo.es/> Estableceranse prazos de entrega (1 punto).
- Realización e entrega de dous comentarios críticos sobre unha selección de lecturas (1 punto). *A comezo de curso deixarase na plataforma TEMA a documentación coa relación de lecturas, así como as pautas e os prazos de entrega.*
- Realización dun exame escrito (6 puntos). Responder as preguntas específicas sobre as lecturas no exame (2 puntos).

As e os estudantes que entreguen os traballos e exercicios fóra dos prazos acordados non se lles computará esa parte da cualificación en cada caso.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Datas dos exames:

Convocatoria ordinaria: 18 Decembro ☐ 10h00

Convocatoria extraordinaria: 10 Xullo ☐ 10h00

Convocatoria de Xullo

De non ser superada a materia, as competencias non adquiridas na 1ª convocatoria poderán ser avaliadas na convocatoria de Xullo.

A 1ª convocatoria, no caso de non superar a materia, non consta no expediente académico. A cualificación faise efectiva na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

SODARO, MICHAEL J., **Política y ciencia política: una introducción**, 2010,
ALMOND, G. et al., **Diez textos básicos de Ciencia Política**, 1992,
BLAS, A. de y PASTOR, J. (coords):, **Fundamentos de Ciencia Política**, 1997,
CAMINAL, M. (coord.), **Manual de Ciencia Política**, 2006,
DAHL, R., **La democracia, una guía para los ciudadanos**, 1999,
DUVERGER, M., **Introducción a la política**, 1983,
MANNHEIM, J. B. y RICH, R. C., **Análisis político empírico**, 1988,
MARSH, D. y STOKER, G., **Teoría y Métodos en Ciencia Política**, 1997,
SARTORI, G., **La Democracia en treinta lecciones**, 2009,
URIARTE, E., **Introducción a la Ciencia Política. La política en las sociedades democráticas**, 2008,
VALLÉS, J. M., **Ciencia Política: una introducción**, 2010,
VALLÉS, J.M. y BALLART, X. (ed.), **Política para apolíticos : contra la dimisión de los ciudadanos**, 2012,

O manual obrigatorio desta materia é o seguinte:

SODARO, MICHAEL: Política y ciencia política: una introducción. Madrid, McGraw-Hill, 2010.

(capítulos 1, 5, 6, 8, 9 e 15).

Recomendacións

Outros comentarios

Toda a información da materia estará dispoñible na plataforma Tema en Faitic.

A comezos de curso e sempre antes de finais de setembro, as e os estudantes deberán dispor na plataforma TEMA dunha dirección de correo electrónico e unha fotografía.

As e os estudantes que decidan optar pola modalidade non asistencial, deberán porse en contacto coa profesora para notificar esta opción a comezos de curso e sempre antes de finais de outubro.
